

ਸੁਰਿਆ ਕਾਂਤ ਅਤੇ ਸੁਦੀਪ ਆਹਲੂਵਾਲੀਆ ਜੇ. ਜੇ.

ਕੰਵਲ ਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਸਿੱਧੂ ਅਤੇ ਹੋਰ - ਪਟੀਸ਼ਨਰ

ਬਨਾਮ

ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ - ਉੱਤਰਦਾਤਾ

2014 ਦਾ CWP ਨੰ. 10437

ਮਾਰਚ 09, 2017

**ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ, 1950—ਆਰਟਿਕਲ 12, 226, 227, 309 ਅਤੇ 311—
ਬਿਜਲੀ (ਸਪਲਾਈ) ਐਕਟ, 1948—ਕੰਪਨੀਜ਼ ਐਕਟ, 1956—ਪੰਜਾਬ ਸਿਵਲ ਸੇਵਾਵਾਂ
(ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਸ਼ਾਖਾ) (ਆਰਟਿਕਲਸ-1) ਨਿਯਮ, 1976— ਸਰਕਾਰੀ ਮਾਲਕੀ ਵਾਲੇ ਬੋਰਡ/ਉਸ
ਦੇ ਕੰਟਰੋਲ ਬੋਰਡ ਦੇ ਕਰਮਚਾਰੀ ਰਜਿਸਟਰ C-Hold ਦੁਆਰਾ PCS (ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਸ਼ਾਖਾ)
ਲਈ ਨਿਯੁਕਤੀ ਲਈ ਯੋਗ, ਨੰ.**

ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿ, ਇਹ ਸਵਾਲ ਕਿ ਕੀ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਬੋਰਡਾਂ/ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਕਰਮਚਾਰੀ ਸੰਘ ਜਾਂ ਰਾਜ ਦੇ ਅਧੀਨ ਸਿਵਲ ਅਹੁਦਾ ਰੱਖਦੇ ਹਨ, ਇੱਕ ਜਾਂ ਦੂਜੇ ਬਾਈਡਿੰਗ ਪੂਰਵ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹੇਠਲੇ ਮਾਪਦੰਡਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ: -

- (a) ਇੱਕ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ/ਬੋਰਡ ਦੀ ਆਪਣੀ ਵੱਖਰੀ ਅਤੇ ਸੁਤੰਤਰ ਹੋਂਦ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਰਾਜ ਤੋਂ ਵੱਖਰੀ ਇਕਾਈ ਹੈ, ਜਿਸਦੀ ਆਪਣੀ ਜਾਇਦਾਦ ਅਤੇ ਫੰਡ ਹੈ;
- (b) ਇਸ ਨਾਲ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਫਰਕ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਜੇਕਰ ਰਾਜ ਕੋਲ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਵਿਗਿਆਪਨ ਦੇ ਬਹੁਗਿਣਤੀ ਹਿੱਸੇ ਹਨ ਜੋ ਇਸਦੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਨੂੰ ਨੀਤੀ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ;
- (c) ਇਸ ਨਾਲ ਵੀ ਕੋਈ ਫਰਕ ਨਹੀਂ ਪੈਂਦਾ ਜੇਕਰ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਆਪਣੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਰਾਜ ਸੇਵਾ ਨਿਯਮਾਂ ਨੂੰ ਅਪਣਾਉਂਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਨਕਲ ਕਰਦੀ ਹੈ;
- (d) ਹਾਲਾਂਕਿ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ/ਬੋਰਡ ਦੀ ਮਲਕੀਅਤ, ਨਿਯੰਤਰਣ ਅਤੇ ਪ੍ਰਬੰਧਨ, ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਨਿਯਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਫਿਰ ਵੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀਆਂ ਨਜ਼ਰਾਂ ਵਿੱਚ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ/ਬੋਰਡ ਦਾ ਆਪਣਾ ਮਾਲਕ ਹੈ ਅਤੇ ਇੱਕ ਵੱਖਰੀ ਸੰਸਥਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਕਰਮਚਾਰੀ, ਇਸ ਲਈ, ਰਾਜ ਅਧੀਨ ਸਿਵਲ ਅਹੁਦਾ ਸੰਭਾਲੇ।
- (e) ਇਕੋ ਇਕ ਅਪਵਾਦ ਇਹ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਬੋਰਡ/ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਵਿਚ ਕਿਸੇ ਅਸਾਮੀ ਨੂੰ ਬਣਾਉਣ ਜਾਂ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰਾਜ ਵਿਚ ਨਿਯਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਰਾਜ ਅਜਿਹੇ ਅਹੁਦੇ ਦੇ ਧਾਰਕ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਫੰਡਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਉਕਤ ਅਹੁਦੇ ਦਾ ਅਹੁਦੇਦਾਰ ਹੋਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਰਾਜ ਅਧੀਨ ਸਿਵਲ ਪੋਸਟ

ਦਾ ਧਾਰਕ।

ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਨੂੰ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਵੀ ਰਾਜ ਅਧੀਨ ਸੇਵਾ ਕਰ ਰਿਹਾ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

(ਪੈਰਾ 26)

ਅੱਗੋਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਪੰਜਾਬ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਜਾਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨਾਲ ਬਰਾਬਰੀ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ ਕਿਉਂਕਿ ਦੋਵੇਂ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਰਚਨਾ ਹਨ। ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਮੁਖੀ ਆਪਣੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਨੂੰ ਨਿਯਮਤ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਪੰਜਾਬ ਸਿਵਲ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਲਈ ਸਹਿਮਤ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਰਾਜ ਇਹ ਤਾਕੀਦ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਸਹੀ ਹੈ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਵਾਂ ਅੰਗਾਂ ਦੇ ਕਰਮਚਾਰੀ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ ਦੇ ਘੇਰੇ ਵਿੱਚ ਆਉਣਗੇ। ਕਰਮਚਾਰੀ' ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ 'ਰਜਿਸਟਰ - ਸੀ' ਦੇ ਤਹਿਤ PCS (EB) ਦੀ ਭਰਤੀ ਲਈ ਯੋਗ ਹਨ।

(ਪੈਰਾ 27)

ਅੱਗੋਂ ਕਿਹਾ ਕਿ , ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਇਸ ਤੱਥ ਤੋਂ ਕੋਈ ਲਾਭ ਨਹੀਂ ਲੈ ਸਕਦੇ ਕਿ ਕਿਸੇ ਸਮੇਂ ਬਿਜਲੀ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਅਤੇ ਸਪਲਾਈ ਦਾ ਕੰਮ ਸਰਕਾਰੀ ਵਿਭਾਗ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਇਹ ਬੋਰਡ ਨੂੰ ਤਬਦੀਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ, ਜਿਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੋ ਨਿਗਮਾਂ ਦੀ ਸਿਰਜਣਾ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਸੀ। ਤਤਕਾਲ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਬੋਰਡ/ਪੀਐਸਪੀਸੀਐਲ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਗਏ ਹਨ ਨਾ ਕਿ ਸਰਕਾਰੀ ਵਿਭਾਗ ਜੋ ਕਿ ਸਾਲ 1950 ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਸੀ, ਅਰਥਾਤ ਬੋਰਡ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ। ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜੋ ਮੌਲਿਕ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਧਾਰਾ 12 ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ 'ਰਾਜ' ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹਾ ਰੁਤਬਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 309 ਜਾਂ 311 ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਲਿਆਉਂਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਕੋਈ ਜਨਤਕ ਜਾਂ ਸਿਵਲ ਅਹੁਦਾ ਨਹੀਂ ਰੱਖਦੇ ਹਨ।

(ਪੈਰਾ 28)

ਡੀ.ਵੀ.ਸ਼ਰਮਾ, ਸੀਨੀਅਰ ਐਡਵੋਕੇਟ ਨਾਲ

ਐਸਨਜੋਤ ਵਾਲੀਆ ਐਡਵੋਕੇਟ

ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਲਈ.

ਰਾਜੇਸ਼ ਭਾਰਵਾਜ, ਵਧੀਕ ਏਜੀ, ਪੰਜਾਬ।

ਸੂਰਿਆ ਕਾਂਤ, ਜੇ.

(1) ਇਹ ਹੁਕਮ ਉਪਰੋਕਤ-ਸਿਰਲੇਖ ਵਾਲੀਆਂ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰੇਗਾ ਕਿਉਂਕਿ ਕੇਸਾਂ ਵਿੱਚ ਉਠਾਏ ਗਏ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਆਮ ਸਵਾਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਸਰਕਾਰੀ ਮਾਲਕੀ ਵਾਲੇ ਅਤੇ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਬੋਰਡਾਂ/ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਕਰਮਚਾਰੀ ਰਾਜ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸੇਵਾ ਕਰ ਰਹੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਵਾਂਗ ਵਿਵਹਾਰ ਕਰਨ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹਨ। ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਅਧੀਨ ਸੇਵਾ ਕਰ ਰਹੇ ਹੋ? ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਹਾਂ, ਤਾਂ ਕੀ ਅਜਿਹੇ ਕਰਮਚਾਰੀ ਪੰਜਾਬ ਸਿਵਲ ਸਰਵਿਸ (ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਸ਼ਾਖਾ) ਰਾਹੀਂ ਨਿਯੁਕਤੀ ਲਈ ਯੋਗ ਹਨ ਜਾਂ ਨਹੀਂ।

~~PUNJAB AND OTHERS (Surva Kant, Jo)~~
ਪੰਜਾਬ ਸਿਵਲ ਸੇਵਾਵਾਂ (ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਸ਼ਾਖਾ) (ਆਰਟਿਕਲਸ-1) ਨਿਯਮ, 1976 ਦਾ 'ਰਜਿਸਟਰ-ਸੀ'?

(2) 2014 ਦੇ ਸੀ.ਡਬਲਊ.ਪੀ. ਨੰ. 10437 ਤੋਂ ਤੱਥ ਕੱਢੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ।

(3) ਤਿੰਨੋਂ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਪਾਵਰ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਲਿਮਿਟਡ (ਸੰਖੇਪ ਲਈ, 'ਪੀਐਸਪੀਸੀਐਲ') ਦੇ ਕਰਮਚਾਰੀ ਹਨ ਜਦੋਂ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੰਬਰ 1 ਅਤੇ 2 ਸਹਾਇਕ ਇੰਜੀਨੀਅਰ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 3 ਡਾਇਰੈਕਟਰ (ਵਿੱਤ) ਦੇ ਨਿੱਜੀ ਸਕੱਤਰ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ।

(4) ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਬਿਜਲੀ ਬੋਰਡ ਦਾ ਗਠਨ ਬਿਜਲੀ (ਸਪਲਾਈ) ਐਕਟ, 1948 (ਸੰਖੇਪ ਲਈ, '1948 ਐਕਟ') ਅਧੀਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਕਤ ਐਕਟ ਨੂੰ ਉਦੋਂ ਤੋਂ ਬਿਜਲੀ ਐਕਟ, 2003 ਦੁਆਰਾ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਨਵੇਂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦਿਆਂ, ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਬਿਜਲੀ ਬੋਰਡ ਨੂੰ ਭੰਗ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਦੋ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨਾਂ, ਪੀ ਐਸ ਪੀ ਸੀ ਐਲ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਟਰਾਂਸਮਿਸ਼ਨ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਲਿਮਿਟੇਡ ਵਿੱਚ ਵੰਡਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਦੋਵੇਂ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਕੰਪਨੀਜ਼ ਐਕਟ, 1956 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਅਧੀਨ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਪੀ ਐਸ ਪੀ ਸੀ ਐਲ ਇੱਕ ਸਰਕਾਰੀ ਕੰਪਨੀ ਹੈ, ਜੋ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਦੀ ਮਲਕੀਅਤ ਅਤੇ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਹੈ।

(5) ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਨੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਬਿਜਲੀ ਬੋਰਡ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ, ਘਰੇਲੂ ਜਾਂ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਸੈਕਟਰਾਂ ਲਈ ਬਿਜਲੀ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਦੇ ਕੰਮ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਬਿਜਲੀ ਵਿਭਾਗ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੇ ਬਿਜਲੀ ਵਿੰਗ ਰਾਹੀਂ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਸਨ। ਉਹ ਵਿਭਾਗੀ ਕਾਰਜ ਫਿਰ ਬੋਰਡ ਨੂੰ ਤਬਦੀਲ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਪੀ ਐਸ ਪੀ ਸੀ ਐਲ ਬੋਰਡ ਦੇ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਹੈ, ਇਸਲਈ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਰੱਖੀਆਂ ਗਈਆਂ ਅਸਾਮੀਆਂ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਬਿਜਲੀ ਵਿਭਾਗ ਵਿੱਚ ਹੈ।

(6) ਪੰਜਾਬ ਸਿਵਲ ਸਰਵਿਸਿਜ਼ (ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਸ਼ਾਖਾ) (ਸੰਖੇਪ ਲਈ, 'PCS(EB)') ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਰਾਜ ਸਿਵਲ ਸੇਵਾ ਹੈ। PCS (EB) ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਪੰਜਾਬ ਸਿਵਲ ਸੇਵਾਵਾਂ (ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਸ਼ਾਖਾ) (ਆਰਟਿਕਲਸ I) ਨਿਯਮ, 1976 (ਸੰਖੇਪ ਲਈ, '1976 ਦੇ ਨਿਯਮ') ਵਜੋਂ ਜਾਣੇ ਜਾਂਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਅਧੀਨ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 309 ਦੇ ਪ੍ਰਵਾਧਾਨ ਅਧੀਨ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ।

(7) PCS(EB) ਵਿੱਚ ਭਰਤੀ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖਰੇ ਸਰੋਤ ਹਨ ਅਤੇ ਹਰੇਕ ਸਰੋਤ 1976 ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਵਰਣਿਤ ਇੱਕ ਰਜਿਸਟਰ ਲਈ ਸੰਦਰਭਯੋਗ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੇ ਸਰੋਤਾਂ ਤੋਂ ਚੁਣੇ ਗਏ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੇ ਨਾਮ ਸਫਲ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਵਜੋਂ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਵੱਖ-ਵੱਖ ਰਜਿਸਟਰਾਂ ਤੋਂ ਸਫਲ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਫਿਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੋਟੇ ਅਤੇ ਰੋਟੇਸ਼ਨ ਅਨੁਸਾਰ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

(8) 1976 ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦਾ ਨਿਯਮ 8 ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ 'ਰਜਿਸਟਰ ਏ-1' ਵਿੱਚ ਉਹ ਵਿਅਕਤੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣਗੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਮਾਲ ਅਫਸਰਾਂ, ਤਹਿਸੀਲਦਾਰਾਂ ਅਤੇ ਨਾਇਬ

ਤਹਿਸੀਲਦਾਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਪੀਸੀਐਸ (ਈਬੀ) ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਲਈ ਚੁਣਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। 'ਰਜਿਸਟਰ A-II' ਵਿੱਚ ਗਰੁੱਪ 'ਏ' ਅਤੇ ਗਰੁੱਪ 'ਬੀ' ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੇ ਨਾਂ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ ਜੋ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸੇਵਾ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ ਅਤੇ ਸੀਨੀਅਰ ਸਹਾਇਕਾਂ ਦੇ ਪੱਧਰ ਤੋਂ ਘੱਟ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, 'ਰਜਿਸਟਰ A-III' ਸਹਾਇਕ ਆਬਕਾਰੀ ਅਤੇ ਕਰ ਕਮਿਸ਼ਨਰਾਂ, ਆਬਕਾਰੀ ਅਤੇ ਕਰ ਅਫਸਰਾਂ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਪੰਚਾਇਤ ਅਫਸਰਾਂ ਅਤੇ ਰਾਜ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸੇਵਾ ਕਰ ਰਹੇ ਬਲਾਕ ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਪੰਚਾਇਤ ਅਫਸਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਚੁਣੇ ਗਏ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਨਾਮ ਸੂਚੀਬੱਧ ਕਰਨ ਲਈ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਦੇ।

(9) ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਇੱਥੇ 'ਰਜਿਸਟਰ-ਸੀ' ਹੋਵੇਗਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸੇਵਾ ਕਰ ਰਹੇ ਸਮੂਹ 'ਏ' ਅਤੇ ਗਰੁੱਪ 'ਬੀ' ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ/ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਨਾਮ ਅਤੇ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਹਨ। ਸੀਨੀਅਰ ਅਸਿਸਟੈਂਟ ਦੇ ਪੱਧਰ ਤੋਂ ਹੇਠਾਂ ਨਾ ਹੋਵੇ ਅਤੇ "ਜੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲਾਂ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ/ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਨਿਯਮ", ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। 'ਰਜਿਸਟਰ ਬੀ' ਵਿੱਚ ਉਹ ਉਮੀਦਵਾਰ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪੀਸੀਐਸ (ਈਬੀ) ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਲਈ ਸਿੱਧੀ ਭਰਤੀ ਰਾਹੀਂ ਚੁਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

(10) 1976 ਦੇ ਨਿਯਮ ਫੀਡਰ ਸੇਵਾਵਾਂ ਲਈ ਯੋਗਤਾ ਸ਼ਰਤਾਂ ਸਮੇਤ ਹਰੇਕ ਰਜਿਸਟਰ ਲਈ ਚੋਣ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਢੰਗਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦੇ ਹਨ।

(11) 'ਰਜਿਸਟਰ-ਸੀ' ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਭਰਤੀ ਦਾ ਸਰਵਜਨਕ ਸਰੋਤ ਹੈ ਜਿਸ ਰਾਹੀਂ ਉਹ ਉਮੀਦਵਾਰ ਜੋ ਰਜਿਸਟਰ A1 ਤੋਂ ਰਜਿਸਟਰ B ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ/ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੀ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਨੂੰ ਰਾਜ ਸਿਵਲ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਨਿਯੁਕਤੀ ਲਈ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

(12) 1976 ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦਾ ਨਿਯਮ 15 ਇਹ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦਾ ਰਜਿਸਟਰ 'ਸੀ' ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ:

(13) **(ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੇ ਰਜਿਸਟਰ C ਦੀ ਤਿਆਰੀ) :-**

(1) ਕਮਿਸ਼ਨ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸੇਵਾ ਕਰ ਰਹੇ ਗਰੁੱਪ 'ਏ' ਅਤੇ ਗਰੁੱਪ 'ਬੀ' ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਬਿਨੈ ਪੱਤਰਾਂ ਨੂੰ ਸੱਦਾ ਦੇਵੇਗਾ, ਜੋ ਨਿਯਮਾਂ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਜਾਂ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦੇ ਅਧੀਨ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੇ ਹਨ। 9, 10 ਅਤੇ 11, ਸੀਨੀਅਰ ਸਹਾਇਕਾਂ ਦੇ ਪੱਧਰ ਤੋਂ ਹੇਠਾਂ ਨਹੀਂ, ਜੋ ਕਿ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸੇਵਾ ਰਿਕਾਰਡ ਦੇ ਨਾਲ ਉਚਿਤ ਚੈਨਲ ਰਾਹੀਂ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਏ ਜਾਣਗੇ।

(2) ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੇ ਸੇਵਾ ਰਿਕਾਰਡ ਦੇ ਨਾਲ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਈਆਂ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਅਜਿਹੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੀ ਅਨੁਕੂਲਤਾ ਦਾ ਨਿਰਣਾ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ, ਅਤੇ ਸਕਰੀਨਿੰਗ ਟੈਸਟ ਕਰਵਾਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਕਮਿਸ਼ਨ ਯੋਗ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਸੂਚੀ ਤਿਆਰ ਕਰੇਗਾ, ਖਾਲੀ ਅਸਾਮੀਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਦਾ ਤਿੰਨ ਗੁਣਾ।

(3) ਉਪ-ਨਿਯਮ (2) ਦੇ ਅਧੀਨ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚੋਂ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੀ ਅੰਤਿਮ ਚੋਣ ਲਈ, ਕਮਿਸ਼ਨ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਦੋ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਾਂ ਨੂੰ ਜੋੜ ਕੇ ਇੰਟਰਵਿਊ ਵਿੱਚ ਸਾਲਾਨਾ ਗੁਪਤ ਰਿਪੋਰਟਾਂ, ਸੀਨੀਅਰਤਾ, ਅਨੁਭਵ ਅਤੇ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੀ ਅਨੁਕੂਲਤਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰੇਗਾ। , ਇੱਕ ਸਕੱਤਰ, ਪਰਸੋਨਲ ਅਤੇ ਆਮ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਵਜੋਂ ਸੇਵਾ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਦੂਜਾ ਸੀਨੀਅਰ ਆਈਏਐਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਜੋ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਮੁੱਖ ਸਕੱਤਰ ਦੁਆਰਾ ਨਾਮਜ਼ਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਬਸ਼ਰਤ ਕਿ ਚੋਣ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਅਤੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਨੁਮਾਇੰਦੇ, ਹਰੇਕ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇਹ ਤਸਦੀਕ ਕਰਨਗੇ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਉਸ ਨਾਲ ਕੋਈ ਸਬੰਧ ਨਹੀਂ ਹੈ।

(4) ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦਾ ਨਾਮ ਅੰਤਿਮ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਉਹ-

(5)) ਇੱਕ ਪੱਕਾ ਹੱਥ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸਨੇ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਅਧੀਨ ਅੱਠ ਸਾਲ ਲਗਾਤਾਰ ਸੇਵਾ ਪੂਰੀ ਕੀਤੀ ਹੈ;

(6) ਸਬੰਧਤ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਨਾਮ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਾਉਣ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਤੁਰੰਤ ਪਹਿਲਾਂ ਨਵੰਬਰ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਦਿਨ 54 ਸਾਲ ਤੋਂ ਘੱਟ ਉਮਰ ਦਾ ਸੀ; ਅਤੇ

(c) ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦਾ ਗ੍ਰੈਜੂਏਟ ਹੈ।

[ਜ਼ੋਰ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ]

(13) ਨਿਯਮ 15 ਦੇ ਉਪ-ਨਿਯਮ (4) ਤੋਂ ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ 'ਰਜਿਸਟਰ-ਸੀ' ਦੀ ਅੰਤਿਮ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਉਹ ਇੱਕ ਪੱਕਾ ਹੱਥ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸਨੇ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਅਧੀਨ ਅੱਠ ਸਾਲ ਲਗਾਤਾਰ ਸੇਵਾ ਪੂਰੀ ਕੀਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਅਧੀਨ ਹੈ। 54 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਅਤੇ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਤੋਂ ਗ੍ਰੈਜੂਏਟ ਵੀ ਹੈ।

(14) ਕਿਉਂਕਿ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਨਿਯੰਤਰਣ ਅਧੀਨ ਬੋਰਡਾਂ ਅਤੇ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕਰਮਚਾਰੀ ਇਸ ਪਟੀਸ਼ਨ 'ਤੇ ਪੀਸੀਐਸ (ਈਬੀ) ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਲਈ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਪਾਏ ਗਏ ਹਨ ਕਿ ਉਹ ਉਪ-ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ (ਏ) ਅਧੀਨ ਲੋੜ ਅਨੁਸਾਰ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਅਧੀਨ ਸੇਵਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ।

ਨਿਯਮ 15 ਦੇ ਨਿਯਮ (4) ਵਿੱਚ, ਪੀੜਤ ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਨੇ ਉਪਰੋਕਤ ਦੱਸੀ ਸ਼ਰਤ ਦੀ ਕਾਨੂੰਨੀਤਾ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ।

(15) ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ (i) ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਅਧੀਨ ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ ਵਿਆਪਕ ਖੱਬਰ ਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਉਹ ਸਾਰੇ ਕਰਮਚਾਰੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ ਜੋ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ; (ii) ਨਿਯਮ 15 ਦੇ ਉਪ-ਨਿਯਮ (4) ਦੀ ਧਾਰਾ (ਏ) ਸਮੂਹ 'ਏ' ਜਾਂ ਗਰੁੱਪ 'ਬੀ' ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੇ ਹਰੇਕ ਮੈਂਬਰ ਵਜੋਂ ਨਿਯਮ 15 ਦੇ ਉਪ-ਨਿਯਮ (1) ਦੇ ਨਾਲ ਟਕਰਾਅ ਵਿੱਚ ਹੈ ਜੋ ਸੇਵਾ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਦੇ ਮਾਮਲੇ, ਉਪ-ਨਿਯਮ (1) ਅਧੀਨ ਰਜਿਸਟਰ - 'ਸੀ' ਵਿਚ ਦਾਖਲ ਹੋਣ ਲਈ ਯੋਗ ਬਣਾਏ ਗਏ ਹਨ ਪਰ ਅਜਿਹੀ ਯੋਗਤਾ ਨੂੰ ਉਪ-ਨਿਯਮ 4 ਦੀ ਧਾਰਾ (ਏ) ਦੁਆਰਾ ਵਿਤਕਰੇ ਵਾਲੀ ਅਤੇ ਵਿਰੋਧੀ ਸ਼ਰਤ ਲਗਾ ਕੇ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਅਧੀਨ ਸੇਵਾ ਦਾ; ਅਤੇ (iii) ਪੰਜਾਬ ਸਿਵਲ ਸਰਵਿਸਿਜ਼ ਰੂਲਜ਼ ਦਾ ਨਿਯਮ 1.8, ਭਾਗ I, ਭਾਗ I "ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਕਰਮਚਾਰੀ" ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਿਸਦਾ ਅਰਥ ਹੈ "ਉਹ ਸਾਰੇ ਵਿਅਕਤੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਅਨੁਛੇਦ ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਅਧੀਨ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਰਾਜਪਾਲ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਏ ਨਿਯਮਾਂ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤ੍ਰਿਤ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ 309. ਜਦੋਂ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਬਹਾਨੇ ਅਯੋਗ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 309 ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਅਧੀਨ ਬਣਾਏ ਨਿਯਮਾਂ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯਮਤ ਨਹੀਂ ਹਨ ਪਰ 'ਪੰਜਾਬ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ' ਜਾਂ 'ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ' ਦੇ ਕਰਮਚਾਰੀ ਹਨ। ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਯੋਗ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਕ੍ਰਮਵਾਰ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 187 ਅਤੇ 229 ਦੇ ਅਧੀਨ ਬਣਾਏ ਗਏ ਨਿਯਮਾਂ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤ੍ਰਿਤ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਨਿਯਮਾਂ ਨੂੰ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੀਆਂ ਇੱਛਾਵਾਂ ਅਤੇ ਇੱਛਾਵਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।

(16) ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਅੱਗੇ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਪੀ ਐਸ ਪੀ ਸੀ ਐਲ ਇੱਕ 'ਅਥਾਰਟੀ' ਹੈ ਜੋ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਆਰਟੀਕਲ 12 ਦੇ ਤਹਿਤ 'ਰਾਜ' ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਉਹ 'ਪੰਜਾਬ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ' ਦੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਵਿਵਹਾਰ ਕਰਨ ਦੇ ਵੀ ਹੱਕਦਾਰ ਹਨ। ਜਾਂ 'ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ'।

(17) ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਹੈ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੂੰ 'ਰਜਿਸਟਰ-ਸੀ' ਤਹਿਤ ਅਯੋਗ ਕਰਾਰ ਦੇਣ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਡਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਅਪਮਾਨਜਨਕ ਹੈ ਜੋ 2012 ਦੇ ਸੀਡਬਲਯੂਪੀ ਨੰਬਰ 19589 ਵਿੱਚ **ਸੁਖਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ** ਬਨਾਮ **ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ** ਫੈਸਲਾ 26.03 ਨੂੰ ਸੁਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। 2013.

(18) ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਪਬਲਿਕ ਸਰਵਿਸ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੇ ਆਪੋ-ਆਪਣੇ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਹਨ। ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਪਬਲਿਕ ਸਰਵਿਸ/ਅਸਾਮੀ 'ਤੇ ਨਿਯੁਕਤ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਭਰਤੀ ਅਤੇ ਸੇਵਾ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਨੂੰ ਨਿਯਮਤ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਯਮ ਬਣਾਏ ਗਏ ਹਨ।

ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 309 ਉਹ ਸੇਵਾਵਾਂ ਜੋ ਅਜਿਹੇ ਨਿਯਮਾਂ ਅਧੀਨ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੀਆਂ ਹਨ, ਨੂੰ 'ਜਨਤਕ' ਜਾਂ 'ਸਰਕਾਰੀ ਸੇਵਾਵਾਂ' ਵਜੋਂ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

(19) ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਸੁਫਲੀ ਸੰਪੂਰਨਤਾ ਨੰਬਰ 7 ਵਿੱਚ ਅੱਗੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਕੌਣ 'ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀ' ਵਜੋਂ ਵਿਹਾਰ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹਨ। ਇਹ ਪੰਜਾਬ ਸਿਵਲ ਸਰਵਿਸਿਜ਼ ਰੂਲਜ਼, ਭਾਗ I, ਭਾਗ-1 ਦੇ ਨਿਯਮ 1.2 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਹੇਠਾਂ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ:-

“(1) ਨਿਯਮ 1.4 ਇਨਫਰਾ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਨਿਯਮ ਜਾਂ ਨਿਯਮਾਂ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਨਿਯਮਾਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ, ਇਹ ਨਿਯਮ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸਾਰੇ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣਗੇ, ਜੋ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਨਿਯੰਤਰਣ ਅਧੀਨ ਹਨ ਅਤੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਤਨਖਾਹ ਨੂੰ ਡੈਬਿਟ ਕਰਨ ਯੋਗ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਦਾ ਏਕੀਕ੍ਰਿਤ ਫੰਡ:

- (1) ਰਾਜ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੇ ਮੈਂਬਰ, ਆਰਟਿਕਲਸ I ਅਤੇ II;
- (2) ਰਾਜ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੇ ਮੈਂਬਰ, ਆਰਟਿਕਲਸ III;
- (3) ਸੂਬਾਈ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੇ ਮੈਂਬਰ, ਆਰਟਿਕਲਸ IV,
- (4) ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪੋਸਟਾਂ ਦੇ ਧਾਰਕ; ਅਤੇ
- (5) ਕੋਈ ਹੋਰ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਜਾਂ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਜਿਸ 'ਤੇ ਸਮਰੱਥ ਅਧਿਕਾਰੀ, ਆਮ ਜਾਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ, ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਨੋਟ 1.- ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿਸੇ ਨਿਯਮ ਜਾਂ ਨਿਯਮਾਂ ਵਿੱਚ ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਸੰਦਰਭ ਤੋਂ ਉਲਟ ਸਪੱਸ਼ਟ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ, "ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀ" ਸ਼ਬਦ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਅਸਥਾਈ ਜਾਂ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਨੋਟ 2.- ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੇ ਸਪੀਕਰ ਨੇ ਸੀਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 187(3) ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਹਿਮਤੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਸੀਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 187(3) ਦੇ ਤਹਿਤ ਰਾਜ ਦੀ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੁਆਰਾ ਕੋਈ ਕਾਨੂੰਨ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਜਾਂ ਰਾਜਪਾਲ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯਮ ਬਣਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੀਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 187 ਦੀ ਧਾਰਾ (3) ਦੇ ਅਧੀਨ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੇ ਸਪੀਕਰ ਨਾਲ ਸਲਾਹ-ਮਸ਼ਵਰਾ, ਇਹ ਨਿਯਮ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਸੋਧਾਂ, ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਹੋਵੇ (ਸਪੀਕਰ ਦੀ ਪੂਰਵ ਸਹਿਮਤੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ), ਪੰਜਾਬ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੇ ਸਕੱਤਰੇਤ ਸਟਾਫ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣਗੇ।

ਨੋਟ 3. ਪੰਜਾਬ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਚੀਫ਼ ਜਸਟਿਸ ਨੇ ਇਹਨਾਂ ਨਿਯਮਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਸਹਿਮਤੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸੋਧਿਆ ਗਿਆ ਹੈ

ਪੰਜਾਬ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਅਤੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ 'ਤੇ

ਨੋਟ 4. ਚੇਅਰਮੈਨ, ਪੰਜਾਬ ਪਬਲਿਕ ਸਰਵਿਸ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਪਬਲਿਕ

ਸਰਵਿਸ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਅਤੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਸੋਧੇ ਹੋਏ ਇਹਨਾਂ ਨਿਯਮਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਸਹਿਮਤੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ।"

[ਜ਼ੋਰ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ]

(20) ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਦੇ ਪੈਰਾ 21 ਅਤੇ 22 ਵਿੱਚ ਇਹ ਦੁਹਰਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੇ ਸਪੀਕਰ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਚੀਫ਼ ਜਸਟਿਸ ਦੁਆਰਾ ਸਲਾਹ-ਮਸ਼ਵਰੇ ਦੌਰਾਨ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸਹਿਮਤੀ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਪੰਜਾਬ ਸਿਵਲ ਸਰਵਿਸਿਜ਼ ਨਿਯਮ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਦੋਵੇਂ ਸੰਸਥਾਵਾਂ। ਇਸ ਲਈ, ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਜਾਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਮਿਤੀ 28.07.2011 (ਅੰਗ੍ਰੇਜ਼ੀ P-1) ਦੀ ਅਧਿਸੂਚਨਾ ਦੁਆਰਾ ਸੋਧੇ ਗਏ 1976 ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਯੋਗ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

(21) ਅਸੀਂ ਇਸ ਆਰਡਰ ਦੇ ਪੈਰਾ 1 ਵਿੱਚ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਸਵਾਲਾਂ ਦੇ ਜਵਾਬ ਲੱਭਣ ਲਈ ਸਾਡੀ ਖੋਜ ਵਿੱਚ ਕਾਫ਼ੀ ਲੰਮਾ ਸਮਾਂ ਧਿਰਾਂ ਲਈ ਸਿੱਧੇ ਹੋਏ ਵਕੀਲ ਨੂੰ ਸੁਣਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਰਿਕਾਰਡ ਨੂੰ ਦੇਖਿਆ ਹੈ।

(22) ਅੱਗੇ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਦੇਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਪੰਜਾਬ ਸਿਵਲ ਸਰਵਿਸਿਜ਼ ਰੂਲਜ਼ ਭਾਗ-1, ਭਾਗ-1 ਦੇ ਨਿਯਮ 1.8 ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਤਿਆਰ ਕਰਨਾ ਲਾਭਦਾਇਕ ਹੋਵੇਗਾ, ਜੋ ਕਿ ਹੇਠਾਂ ਲਿਖਿਆ ਹੈ:-

“1.8 ਇਹਨਾਂ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਨ, ਬਦਲਣ ਅਤੇ ਢਿੱਲ ਦੇਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਵਿੱਤ ਵਿਭਾਗ ਕੋਲ ਹੈ।

ਨੋਟ 1.- ਇਹਨਾਂ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਅਤੇ ਤਬਦੀਲੀ ਬਾਰੇ ਸੰਚਾਰ ਸਬੰਧਤ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਵਿਭਾਗ ਦੁਆਰਾ ਵਿੱਤ ਵਿਭਾਗ ਨੂੰ ਸੰਬੰਧਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਨੋਟ 2.- ਜਿੱਥੇ ਵਿੱਤ ਵਿਭਾਗ ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਜਾਂ ਅਜਿਹੇ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਰਗ ਦੀ ਸੇਵਾ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤ੍ਰਿਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਇਹਨਾਂ ਨਿਯਮਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਦਾ ਸੰਚਾਲਨ, ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਬੇਲੋੜੀ ਮੁਸ਼ਕਲ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਹੁਕਮ ਦੁਆਰਾ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜਾਂ ਉਸ ਨਿਯਮ ਦੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਢਿੱਲ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜੋ ਕੇਸ ਨਾਲ ਨਿਆਂਪੂਰਨ ਅਤੇ ਬਰਾਬਰੀ ਨਾਲ ਨਿਪਟਣ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਮਝੇ।

'ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਕਰਮਚਾਰੀ' ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਉਹ ਸਾਰੇ ਵਿਅਕਤੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਰਾਜਪਾਲ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਏ ਨਿਯਮਾਂ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯਮਤ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ।

ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 309।

[ਸਾਡੇ ਦੁਆਰਾ ਜ਼ੋਰ]

(23) ਉਪਰੋਕਤ ਪੁਨਰ-ਨਿਰਮਾਤ ਨਿਯਮ 1.8 ਸਮੇਤ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਸਕੀਮ ਤੋਂ ਅਤੇ ਜਿਸ

PUNJAB AND OTHERS (Surya Kant, J.)
ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਚੁਣੌਤੀ ਅਧੀਨ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਇਹ ਦੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ 'ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਕਰਮਚਾਰੀ' ਸ਼ਬਦ ਸਿਰਫ ਉਹਨਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਲਈ ਸੰਦਰਭਯੋਗ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਰਾਜਪਾਲ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਏ ਗਏ ਨਿਯਮਾਂ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤ੍ਰਿਤ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 309 ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੈ। ਅਨੁਛੇਦ 309 ਦੇ ਤਹਿਤ, ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੂੰ ਸੰਘ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਰਾਜ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਜਨਤਕ ਸੇਵਾਵਾਂ ਅਤੇ ਅਹੁਦਿਆਂ 'ਤੇ ਨਿਯੁਕਤ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਭਰਤੀ, ਅਤੇ ਸੇਵਾ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਨੂੰ ਨਿਯਮਤ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਵਿਧਾਨਿਕ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ, ਰਾਜ ਦਾ ਰਾਜਪਾਲ ਉਪਰੋਕਤ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਭਰਤੀ ਅਤੇ ਸੇਵਾ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਨੂੰ ਨਿਯਮਤ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਯਮ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਸਮਰੱਥ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 309 ਦੇ ਪ੍ਰਵਾਨਾ ਅਧੀਨ ਬਣਾਏ ਗਏ ਨਿਯਮ ਉਹਨਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ "ਰਾਜ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ" ਜਨਤਕ ਸੇਵਾਵਾਂ ਅਤੇ ਅਹੁਦਿਆਂ 'ਤੇ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। 'ਜਨਤਕ ਸੇਵਾਵਾਂ' ਅਤੇ 'ਅਹੁਦਿਆਂ' ਜਾਂ 'ਰਾਜ ਦੇ ਮਾਮਲੇ' ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਅਰਥ ਹਨ ਜੋ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸਿਵਲ ਜਾਂ ਜਨਤਕ ਅਸਾਮੀਆਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦੇ ਹਨ, ਜਿਸ ਦੇ ਧਾਰਕ ਨੂੰ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 311 ਅਧੀਨ ਸੁਰੱਖਿਆ ਵੀ ਮਿਲਦੀ ਹੈ।

(24) ਨਿਯਮ 15 ਦੇ ਉਪ-ਨਿਯਮ (1) ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ 'ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸੇਵਾ ਕਰਨਾ' ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਮਤਲਬ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਿਰਫ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਲਈ ਹੈ ਜੋ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਅਧੀਨ ਸੇਵਾ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਰਾਜ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸੇਵਾ ਕਰ ਰਿਹਾ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਉਸਦੀ ਸੇਵਾ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 309 ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਦੇ ਤਹਿਤ ਬਣਾਏ ਗਏ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਚਲਾਈਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। **ਅਸਾਮ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਬਨਾਮ ਕਨਕ ਚੰਦਰ ਦੱਤਾ** ਵਿੱਚ, ਮਾਨਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ “

ਰਾਜ ਦੇ ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਅਹੁਦਾ ਰੱਖਣ ਵਾਲਾ ਵਿਅਕਤੀ ਇੱਕ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਸੇਵਾ ਕਰ ਰਿਹਾ ਜਾਂ ਨੌਕਰੀ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਵਿਅਕਤੀ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਨਿਯੰਤਰਣ ਅਧੀਨ ਸੀ। ਰਾਜ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਅਹੁਦਾ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਮਾਸਟਰ ਅਤੇ ਨੌਕਰ ਦਾ ਰਿਸ਼ਤਾ ਸੀ .....

ਕਿਉਂਕਿ ਪੀ.ਐਸ.ਪੀ.ਸੀ.ਐਲ. ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਅਜਿਹੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਨਿਯਮਾਂ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤ੍ਰਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਮਾਲਕ ਅਤੇ ਨੌਕਰ ਦਾ ਆਪਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਰਿਸ਼ਤਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਕਰਮਚਾਰੀ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ, ਉਹ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਅਧੀਨ ਸੇਵਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਹੋਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ।

(25) ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, 'ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸੇਵਾ ਕਰਨਾ' ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਅਰਥ ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੌਰ 'ਤੇ

ਕਿਸੇ ਰਾਜ ਦੀਆਂ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਅਤੇ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਕਰਤੱਵ ਅਤੇ ਜੋ ਨਿੱਜੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸੌਂਪੇ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦੇ। ਬਿਜਲੀ ਬਿਜਲੀ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਅਤੇ ਸਪਲਾਈ ਹੁਣ ਰਾਜ ਦਾ ਇੱਕ ਨਿਵੇਆਰਟਿਕਲ ਡੋਮੇਨ ਨਹੀਂ ਹੈ ਹਾਲਾਂਕਿ ਰਾਜ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੇਂ ਵਪਾਰਕ ਜਾਂ ਵਪਾਰਕ ਉੱਦਮਾਂ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ਾਲ ਜਨਤਕ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਨਿੱਜੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਨਾਲ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।

(26) ਇਸ ਸਵਾਲ ਦਾ ਕਿ ਕੀ ਸਟੈਚੂਟਰੀ ਬੋਰਡਾਂ/ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਕਰਮਚਾਰੀ ਸੰਘ ਜਾਂ ਰਾਜ ਦੇ ਅਧੀਨ ਸਿਵਲ ਅਹੁਦਾ ਰੱਖਦੇ ਹਨ, ਇੱਕ ਜਾਂ ਦੂਜੇ ਬਾਈਡਿੰਗ ਪੂਰਵ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹੇਠਲੇ ਮਾਪਦੰਡਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ: -

- (a) ਇੱਕ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ/ਬੋਰਡ ਦੀ ਆਪਣੀ ਵੱਖਰੀ ਅਤੇ ਸੁਤੰਤਰ ਹੋਂਦ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਰਾਜ ਤੋਂ ਵੱਖਰੀ ਇਕਾਈ ਹੈ, ਜਿਸਦੀ ਆਪਣੀ ਜਾਇਦਾਦ ਅਤੇ ਫੰਡ ਹੈ;
- (b) ਇਸ ਨਾਲ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਫ਼ਰਕ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਜੇਕਰ ਰਾਜ ਕੋਲ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਦੇ ਬਹੁਗਿਣਤੀ ਹਿੱਸੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਨੂੰ ਨੀਤੀ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਕੰਟਰੋਲ ਕਰਦਾ ਹੈ;
- (c) ਇਸ ਨਾਲ ਵੀ ਕੋਈ ਫ਼ਰਕ ਨਹੀਂ ਪੈਂਦਾ ਜੇਕਰ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਆਪਣੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਰਾਜ ਸੇਵਾ ਨਿਯਮਾਂ ਨੂੰ ਅਪਣਾਉਂਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਨਕਲ ਕਰਦੀ ਹੈ;
- (d) ਹਾਲਾਂਕਿ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ/ਬੋਰਡ ਦੀ ਮਲਕੀਅਤ, ਨਿਯੰਤਰਣ ਅਤੇ ਪ੍ਰਬੰਧਨ, ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਨਿਯਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਫਿਰ ਵੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀਆਂ ਨਜ਼ਰਾਂ ਵਿੱਚ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ/ਬੋਰਡ ਦਾ ਆਪਣਾ ਮਾਲਕ ਹੈ ਅਤੇ ਇੱਕ ਵੱਖਰੀ ਸੰਸਥਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਕਰਮਚਾਰੀ, ਇਸ ਲਈ, ਰਾਜ ਅਧੀਨ ਸਿਵਲ ਅਹੁਦਾ ਸੰਭਾਲੇ।
- (e) ਇਕੋ ਇਕ ਅਪਵਾਦ ਇਹ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਬੋਰਡ/ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਵਿਚ ਕਿਸੇ ਅਹੁਦੇ ਨੂੰ ਬਣਾਉਣ ਜਾਂ ਖ਼ਤਮ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰਾਜ ਵਿਚ ਨਿਯਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਰਾਜ ਅਜਿਹੇ ਅਹੁਦੇ ਦੇ ਧਾਰਕ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਫੰਡਾਂ ਵਿਚੋਂ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਉਕਤ ਅਹੁਦੇ ਦਾ ਅਹੁਦੇਦਾਰ ਹੋਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਰਾਜ ਅਧੀਨ ਸਿਵਲ ਪੋਸਟ ਦਾ ਧਾਰਕ।

ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਨੂੰ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਵੀ ਰਾਜ ਅਧੀਨ ਸੇਵਾ ਕਰ ਰਿਹਾ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

(27) ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਪੰਜਾਬ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਜਾਂ ਹਾਈਕੋਰਟ ਦੇ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਨਾਲ ਬਰਾਬਰੀ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ ਕਿਉਂਕਿ ਦੋਵੇਂ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀਆਂ ਰਚਨਾਵਾਂ ਹਨ। ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਮੁਖੀ ਆਪਣੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਨੂੰ ਨਿਯਮਤ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਪੰਜਾਬ ਸਿਵਲ ਸਰਵਿਸਿਜ਼ ਰੂਲਜ਼ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਸਹਿਮਤ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਰਾਜ ਇਹ ਤਾਕੀਦ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਸਹੀ ਹੈ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਵਾਂ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੇ ਕਰਮਚਾਰੀ

PUNJAB AND OTHERS. (*Surya Kant, J.*)
'ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੇ ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ ਦੇ ਅੰਦਰ ਆਉਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ
'ਰਜਿਸਟਰ-ਸੀ' ਦੇ ਤਹਿਤ ਪੀਸੀਐਸ (ਈਬੀ) ਦੀ ਭਰਤੀ ਲਈ ਯੋਗ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।

(28) ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਇਸ ਤੱਥ ਤੋਂ ਕੋਈ ਲਾਭ ਨਹੀਂ ਕੱਢ ਸਕਦੇ ਕਿ ਕਿਸੇ ਸਮੇਂ ਬਿਜਲੀ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਅਤੇ ਸਪਲਾਈ ਦਾ ਕੰਮ ਸਰਕਾਰੀ ਵਿਭਾਗ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਇਹ ਬੋਰਡ ਨੂੰ ਤਬਦੀਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ, ਜਿਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੋ ਨਿਗਮਾਂ ਦੀ ਰਚਨਾ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਸੀ। ਤਤਕਾਲ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਬੋਰਡ/ਪੀਐਸਪੀਸੀਐਲ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਗਏ ਹਨ ਨਾ ਕਿ ਸਰਕਾਰੀ ਵਿਭਾਗ ਜੋ ਕਿ ਸਾਲ 1950 ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਸੀ, ਅਰਥਾਤ ਬੋਰਡ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ। ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜੋ ਮੌਲਿਕ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਧਾਰਾ 12 ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ 'ਰਾਜ' ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹਾ ਰੁਤਬਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 309 ਜਾਂ 311 ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਲਿਆਉਂਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਕੋਈ ਜਨਤਕ ਜਾਂ ਸਿਵਲ ਅਹੁਦਾ ਨਹੀਂ ਰੱਖਦੇ ਹਨ।

(29) ਪੂਰਵ-ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਸਾਨੂੰ ਇਹਨਾਂ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਯੋਗਤਾ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦੀ, ਜੋ ਕਿ ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਖਾਰਜ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ।

ਸ਼ੁਬਰਿਤ ਕੌਰ

ਡਿਸਕਲੇਮਰ:- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ-ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।